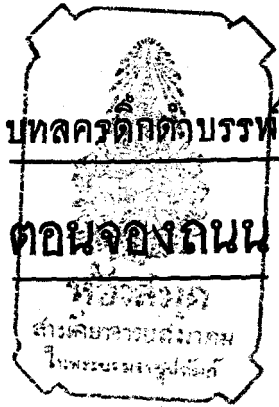

บ. ก. ๖

บทละครดึกดำบรรพ์

ตอนจองถนน

บทละครดึกดำบรรพ์

ตอนนางอุณน

เรื่องพระยา

สำนักวิทยากรบาลศึกษา
กรุงเทพฯ

บุตของถนน

ตอนที่ ๑

ซ้ำ๑ เมื่อ นั้น พระไตรโลกนารธนาถา สถิตย
แทน จารัธ รัตนา ทาม กลางเสนา วานรินทร์ ๒ คำ ๑

แขกมอญ๑ ปฤษา กิจ การ งานสงคราม อัน
จะ ช้ามไป รย ทั้ง ถวิล เขาไซยใน หมู่อสุรินทร์ ให้
สม เสริจ ลีน ทั้ง จำง อัน จะ บรรลุ กุรง ยักษี ยาก
นัก จะไป ทั้ง ประสงค์ เพราะ สาคร ห้อม ล้อม วง
มันคง ยิ่งกว่า ปราการ กำแพง ประตุคุดาย ทำลาย
ทวยแรง ทวยหาญ ลงกา ต้ากลทนนาน ชลธาร
ภกล้อม ห้อมไว้ ๑ ๖ คำ ๑

ร้าย๑ จึง ตรัส แก่ พิเภก วาชา ผู้เปรี๊อง
ปัญญา อชฌมา ไศรย เราจัก ใคร่ ยกพล ไกร ธิปไตย
ลงกาธานี อัน หมู่กระษี มีฤทธิ จง จิตร หาญ หัก
ยักษี แต่ การ จะ ช้าม วารี เป็น ที่ อึด อัด ชัด ทาง
ท้าวท่าน ผู้มี ไมตรี จิตร จะ คิด แก่ ไซ่ อย่างไร บ้าง
จง ช่วย ค้ำ รัศ ตรี พลัง อย่า ได้ อ้า พราง จง ว่า ไป
๑ ๖ คำ ๑

๑ เมื่อเห็น พิเภกผู้มีวิชาไครย ทูลว่า
 พระสมุทวุฒิกไกร ควรวที่มีใจไมตรี อันองค์
 สักกระราชา ผู้จอมอยุธยากรุงศรี บันดาลให้
 ท้าววารี มีชั้นที่นี้แต่โบราณ อันพระองค์ทรงเป็น
 ทายาท แห่งสักกระราชมหาศาล ควรวพระสาคร
 ไชยชาณู จะช่วยในงานศึกนี้ ควรวพระองค์ทรง
 ตั้งพิธีการ วิมฝั่งชลธารที่นี้ ขอทางดำเนิน
 โยธี ข้ามไปยังที่แดนยักษ์ ฯ ๘ คำ ฯ

๑ เมื่อเห็น พระจักรพรรดิวงษ์ทรงศักดิ์ เกษม
 เปรม กระมล เป็นพินันท์ ฉิวภักตร์ส่องเพียงเพ็ญ
 จันทร จึงมีพระราชบัญชา สั่งพญาสุครีพ แข็ง
 ขัน จงเตรียมการ พิธีพลัน พร้อมสรรพตาม
 คำอสุรี ฯ ๔ คำ ฯ

๑ เมื่อเห็น สุครีพราชากระบี่ศรี กัมเกล้ารับ
 ราชวาที ออกไปเตรียมพิธีพลีการ ฯ เสมอ ๒ คำ ฯ

เจรจา ๑ สั่งเกณฑ์ ทวยหาญ กระบี่ศรี ให้
 ปลูกโรงพิธีอันงามอน ที่ริมฝั่งสาคร อันกว้าง
 ใหญ่ สรรพไปด้วยเครื่อง เสวตร์วิเศษ สรร ทั้ง
 เพศานม่านกัน ทวันส่อง ให้ใช้ชาวแกมทองส่อง
 ไสภา ห้อยภูพวงมาลาเอี่ยมสาขายาง ที่ตรง
 กลางนั้นได้ตั้งบัลลังก์มาศ หล้าคาโรยไปรอบบน

อาศน์ ตามธรรมเนียม แล้วให้เตรียมเครื่องสักการะ
บูชา พร้อมอุบายเทียบมาลา สลัปลี เครื่อง พลัดัน
หลาม ตามตำหรับ จัดแบ่งพลโยธาทัพให้ล้อมวง
ถ้วนทุกสิ่งตามพระประสงค์ พระจักรี ฯ คิดจำอวด ฯ

ร่าย ๑ เมื่อนั้น จอมโกศถวายรู้เรื่องศรี ครั้น
เสร็จโรงราชพิธี ภูมิไป สรงคงคา ฯ เสมอ ๒ คำ ฯ

โหม ๑ ไช้ท้อ ประทุม ชุ่มชื่น ไร่อื่นเกษม
สันต์ ทรพยา ทรงสุคนธ์ ปนปรุ่ง มาลา ไช้ลมทา
ทิว ทง วกาย ภูษา สพักตร์ พนเสวตร์ เอาเพศ
ชีเลิศเชิกฉาย สอดทรงประจำ พรธฉาย คล้อง
สายอุหว่า ล้าที เจริญ มุ่นชฎา ห่อเกศ หน้าชม
สมเพศฤาษี กรกุมศร สิทธิฤทธิ จวลี ออกนำ
พลับพลาไชย ฯ ขาทสกุณี ๖ คำ ฯ

ร่าย ๑ จึง ตรัสชวนองค์ พระอนุชา กับ
เหล่าเสนาน้อยใหญ่ ออกจากพลับพลาอำไพ
ครรรโดยไปยังฝั่งสาคร ฯ เพลง ๒ คำ ฯ

๑ ครั้นถึงฝั่งฝั่งวาริศรี เห็นโรงพิธีสโมสร
ตู่ต้องไยนาส่ง่างอน ภูธร มีราชวาที คุก่อน
อนุชา ยาจิตร เป็นคู่ชีวิตของพี่ ในระหว่างพี่
ทั้งพิธี ไม่ควรจะมีห่วงใย นื่องจงบัญชาภิจักร
ตำริห์สั่งงานน้อยใหญ่ ครานี้ตัวพี่ไว้ใจ ให้เจ้า

แทนที่พี่ยา ฝ่ายพญาพิเภก ยักยี้ กับสุครีพ
กระปี่ แก้ว ถั่ว ฝงช่วย ประคอง น้อง ยา ขยำให้
มีเหตุเภทพาล แล้วจับพระขรรค์ไชยศรี อันมี
ฤทธิไกรไพศาล ส่งให้ไว้ เป็นพยาน อาญาสิทธิ์
ประทานอนุชา ฯ ๑๐ คำ ฯ

๐ เมื่อนั้น น้องพระระฆมนารถนาถา เคียง
ซบ นบ แทบขาทา แห่งพระเชษฐาธิปัตย์ ข้าขอ
สนองพระคุณ การุญแก่ข้าบพศรี ทั้งพิเภกราชา
อสุรี และสุครีพ กระปี่ รณชิต ทั้งสามจะนั่ง
ระวังภัย ประหม่อมพร้อมใจให้สนิท คอยมอง
ช่องก้นขี้จามิตร มีให้ทรงฤทธิ ทรงรำคาญ ฯ

๖ คำ ฯ

๐ เมื่อนั้น พระจักรี ปรีเปรมเกษมสถานต์ ครั้น
เสร็จสั่ง มอข กิจการ ภูบาลเข้าสู่โรงพิธี ฯ
พราหมณ์เข้า ๒ คำ ฯ

สระบุหรงใน ๐ จึง จุกอุยเทียบนบ่าววง สิทธิ
สรรวงศรี แก้ว เรือง ศรี ประเมศวร์ เทชล้ำชาติ
พรหมาธิปัตย์ไชยะไชย ท้าวเมฆวาหรรณ รุก พระ
มหาสมุทร เป็นใหญ่ ข้าจะปราบยักยี้จัญไร ให้
โลกทั้งหลาย คลายร้อน ขอทางไปหว่าง อรรณพ
จนขยลงกา สโมสร หลับเนตร เกศกัม ประนม กร

ภูธร ร่าย มนต์ ภาวนา ฯ สาธุการ ๖ คำ ฯ

ร่าย ๑ มา จะ กล่าว บท ไป ถึง สวรรทุก ยักษ์
แก้วกล้า รัชสัง เจ้ากรุงลงกา ให้ มา คอย คุ
เหตุการณื แล ไป เห็น พล กระบี่ศรี ปลุกลโรง พิธิ
ไพศาล ชรชอย มนุษ ไชยชาณู จะ ผ่าน ข้าม มหา
วารี จำ เรา จะ เข้า ไป ทล นเรนทร์ ผู้ จอม ยักษ์
คิด พลัง ทาง ทยาน ชน ทิน ที่ เหาะ วี ธิบ ทรง สู่ ลงกา
ฯ เชิต ๖ คำ ฯ

๑ ครั้น ถึง จึง กัม บังคม คัด ทล จอม กุมภัด ทั
นาถา ตาม ที่ มี ราช บัญชา ให้ เข้า คอย คุ เหตุ การณื
ข้า ยิง อยู่ ฝั่ง สาคร แล เห็น วานร ทวยหาณู ยก
ออก มา จาก แหนว พนาหนต์ แล พัน ประมาณ ลาน แล
กาย ล้วน กำยำ ห้า ไทศ กระบวน สิบ โยชน กว้าง แผล
เบียดเสียด เบียดยัก อัด แอ คุ ทัง กระแส วารี ออก พัน
พล ลิง หยุด ยิง คึง ทพิ รม ฝั่ง นที ศรี มนุษ กำ ลัง
คึง พิธิ ณ ที่ หาคา ใหญ่ ไกล สาคร อัน พญา พิเภก
อสุรา ไป พึ่ง พระ รามา สโมสรว ข้า เห็น แล วั ไชว์
ใจ ร้อน จึง มา เฝ้า ภูธร ทล กิจา ฯ ๑๐ คำ ฯ

๑ เมื่อ นั้น ท้าว ราพนาสุร นาถา พึ่ง สวรรทุก
แกลง แจง กิจา อสุรา อ้า อัง ตลิ่ง ไป แล วั ตรัส
แก้ พญา ออุปราช แล เสนา มาตย์ น้อย ใหญ่ บัด นี้

มนุษย์ถึงไฟร ยกทัพมาใกล้ธานี มนุษย์ตั้งกิจ
พิธีการ ให้คนแข็งแรงปานยักษ์ เราจะต้อง
ป้องกันไฟร ความเห็นใครมีจงว่ามา ฯ ๖ คำ ฯ

๑ บัคนั้น ขุนพลประหัตต์แก่ลวกกล้า ทูล
ว่าพระนครลงกา คงคาเป็นขอบรอบซิด ปรบภัย
จะมาหักธานี จะต้องข้ามวารีมาตีติด ก่อนที่
ไฟรมาประชิด ควรจะคิดป้องกันให้มั่นคง ช่อม
แซมทวารปราการไว้ เพื่อจะสู้ศึกได้ตั้งประสงค์
แล้วยกวีพลรณรงค์ รีบตรงไปยังฝั่งทะเล ครั้น
พลบขบแสงตะวันฉาย จึงกระจายพลชั้นหั้นเห
ข้ามไปล้อมพวกเสเพล ให้เอใจมจับทั้งทัพไชย
 ฯ ๗ คำ ฯ

๑ บัคนั้น ฝ่ายอวิหนย์ผู้มีอิชฌาไศรย มีอายุ
พรรษายิ่งกว่าใคร หน้าใจซื่อตรงจงรัก ครั้นเมื่อ
ได้ทรงปกครอง จึงกราบทูลอสุราทรงคักคัก คัก
นี้ใหญ่หลวงนัก รามลักษมณ์นั้นไซ้ไรใช้สามัญ
อันพระรามตั้งกิจพิธี เพื่อจะข้ามวารีเป็นแม่หมัน
เหตุประสงค์สีกาวิลาวรรณ จึงยกพลชั้นหั้นตามมา
อันนางสีดานารี เป็นกาลกีนีแก่ยักษ์ ถ้าแม่
ขึ้นคงอยู่ลงกา น่าจะย่อยยับอับจน ฯ ๘ คำ ฯ

๑ เมื่อนั้น พญาราพณ์ฤาแรงทุกแห่งหน

ไต่ ฟัง คึง แค้น แค้น กระทบมล ภูวคต จึง ทอข ค่ำไป
 ชีวะ อวิหอบ สิ้น คิค กลัว มนุษ น้อย นิด ก็ เป็นได้
 ทิว ภู ฤทธิรงค์ ทรงไชย ปราย ไต่ ทิว พัง ไตร ภพ
 ความ นี้ ฤา จะ เกรง มนุษ รับ รุก มุก หิว ไป ประจบ
 ผู้ ไคใจ ซลาต ไม่ อารอบ ภู ไม่ คบ ไม่ ค้ำ สมา คม
 อัน ตัว ของ เจ้า นั้น เฒ่า แก่ จึง ปรวน แปร คิครัน เป็น
 ปฐม กลัว ความ มรณา เป็น อารมณ จึง นิยม ยอม
 จ้อ ต่อ ไฟรี ๆ ๘ คำ ๆ

๐ เมื่อ นั้น ภูมภกรรณ สัทธิตักก็ ยักยี้ เห็น
 ว่า ญา อสุรี ท่วง ที่ จะ ทรง พิโรธ นึก จึง ทูล ว่า
 อสุรา เหล่า ทหาร ไม่ ครั้น คร้าม ใน การ หาญ หัก
 แต่ เมื่อ มี สิ่ง ควรถัก ก็ จำ ทูล ให้ ประจักษ์ แจ้งใจ
 ส่วน ตัว สัตานารี หากควร ที่ จะ กล่าว ท้าว ถึง ไม่ สำคัญ
 ข้อ ที่ พระองค์ ทรง ไชย ไต่ ไป พา มา ไว้ ใน ลงกา
 ถึง จะ คืบ นาง ไป ให้ พระราม ไซ้ จะ สิ้น สงคราม ใน
 เบื้อง หน้า พระราม ยก โยธี มา หวัง แผล เตซา เกียรติ
 ก้าวร มุ่ง จิตร คิค เป็น จักร พรวติ เป็นใหญ่ ใน
 กษัตริย์ สโมสร อัน จะ เลียง หลีก การ รานู รอด
 ไม่มี ทาง ผัน ผ่อน ประการ ไค ๆ ๑๐ คำ ๆ

๐ เมื่อ นั้น ท้าว ยี่สิบกร เป็นใหญ่ ฟัง คำ
 อนุชา ยาใจ ภูวนัย เห็น ชอบ ทอข คคิ ถ้า แม่ พี่ ส่ง

คืนนางงาม ลักษณะรามจะทงคักคักครี จะเห็น
ว่าไม่กล้าต่อคือ จึงไปง้อโดยตีตักยทุธ แล้วตรัส
ถาม สรรพทูลผู้คอยเหตุ เจ้าช่างสังเกตเป็นที่สุด
อันวานร มาทัพ กับ มนุษย์ เร็วแรงฤทธิวิรุฑเพียงไร

ฯ ๖ คำ ฯ

๐ บัดนี้ สรรพทูล ประนมบังคมไหว้ ทูลว่า
ข้าอยู่แต่ไกล ไม่เห็นถนัดชั้ชั้หนัก แต่เห็นกระบี่
มีมวญ สุตที่คำฉนวนแน่ ตระหนัก แกล้วหาญชาญ
ศึกศึกคัก สุกْرِพทงคักคักคุมมา ฯ ๔ คำ ฯ

๐ เมื่อนั้น ทศเคียรฤทธิไกรใจกล้า จึงมี
พระราชบัญชา ว่าเหวยศุกรเสนเสณี เจ้าจงแปลง
กายาร่าเรีย ไปหาสุกรีพ กระบี่ศรี หาช่องมอง
ดูงตี่ ไต่ที่งใต้เงาหา สือสารว่าภูมิจิตร
ไมตรีสนิทเสนหา นับถือเหมือนหนึ่งอนุชา และ
สหายของข้าพาใจ ชนกระบี่ก็เห็นจอมกษัตริย์
ครอบครองสมบัติกรุงใหญ่ ตัวกู่นี้ผิดอย่างไร
จึงมีน้ำใจซุ่นเคื่อง กูไปพาสีตามาไว้ เหตุใดน
พลอยแค่นี้ไม่ เป็นเรื่อง ขอจงยกทัพกลับเมือง
จะสู้รบเหตุกระเทื่องในคราวนี้ อย่าหวังว่าพลโยธา
จะได้เหยียบลงภากรุงศรี ถึงแม่เทวามาช่วยตี
เหลืออันพนที่จะมีไชย ฯ ๑๒ คำ ฯ

๑ บัดนี้ คุกรเสน อสุรา อัจฉมา ไครย รัย
 ราชบัญญัติ ภูณัย ออกไปนอกท้องพระโรงคัล ยอกร
 บังคมเหนือ เกศ ไหว้ ไทเทเวศร์ รั้งสรรพ ร้าย
 มนต์กำแหง แรงครัน กุมภัดท์ จำแลง ภาษา ฯ
 ตระนิมิตร ๔ คำ ฯ

๑ กลาย เป็น อสุรบัณิน ภาษินทร คล้ายรูป
 บัณษา แต่มีขน เยี่ยง สกุนดา ทั้งว่า ขนเหยี่ยว เรียว
 แรง ปีกงอก ออกที่พาด ท่วงท่า กำยำ กำแหง
 ร่อนลง ว่องไว ไม่โคลง แคลง จึงโยกบิน จาก แผลง
 ลงภา ฯ คุกรพาทย์ แล้ว แผลง ๔ คำ ฯ

เจรจา ๑ ครั้นมาถึงซึ่งหาดใหญ่ใกล้สมุทร แล
 เห็น น้อง พระ จอม ออชย์ ทรง คักดา ประทับ อยู่ บน
 แท่นศิลา หน้าโรงพิธี พวก กระบี่ นีน ล้อมวง เป็น กง
 กำ คุรูปร่าง กำยำ เป็นหนักหนา อสุรา จึง ร่อน
 ลงจาก อัมพร ลอย อยู่ เห็น อพลวานร แล้วร้องประกาศ
 ทวีเรามา เฝ้า สุครีวราช บวรภาไชย พระพรหม พงษ์
 ผู้เป็นใหญ่ใช้ เรามา เพื่อ สืบสาร แต่ พญา กระบี่ศรี
 พงเจีย ไสตร์ พังคคี ของ ภูณัย เกิด นะท่าน ฯ

๑ พญาสุครีพ ขัดใจ เป็นหนักหนา เหม่
 อสุรบัณษา อหังการ ภู เฝ้า น้อง พระ อวตาร อยู่ ที่นี้

ตามึงมี จะ แลดูข้าง เป็นไร แม้ทศกรรฐ์นั้นไซ้ไร ใช้
 เข้ามา ก็ควร จะ ทูล กิจจาแก่ พระองค์ ผู้ ค้ำรง
 ค้ำกตา อาญา สิทธิ แทน พระองค์ ทรง ฤทธิ ผู้ จักรพรรดิ
 แม้มี เหตุ ช้อง ชัด คง ครัสตอบ บัญชา คคืตาม ที่
 ขอบ ด้วย ทาง ธรรม นะ เจ้า ฯ

๑ อนุชา พระ ทรง สุปรรณ ขวตาร จึง ครัสว่า
 พญา มาร ผู้ จอม ลงกา ใช้ ปักษี นี้ มา เพื่อ แจ้ง คคื
 แก่ ท้าว ท่าน พญา กระจี ผู้ มี เศษ บาง ที่ จะ มา แจ้ง
 เหตุ การณ์ สำคัญ ฤก ฤม ภัณฑ์ จะ ฐัฐ สิ ก โทษ ตน ผิด
 ฤลลข ความ คคื มา งอน ัง อ ขอ ภัย ถึง อย่างไร ควร
 พัง ทูต พุค สักครา เถิด นะ ท่าน ฯ

๑ สุครี พราชา กัม เถล่าว ธิบ ๗ สิ่ง จึง
 หั้น ไป ัง อ สุปักษี และ พุค ว่า มี ข้อ สวาร ประการ ไค
 ก็ จง ธิบ กล่าว ไป อย่า ไต้ ซ้ำ เลย นะ เจ้า ฯ

๑ ศุกร เสน ไต้ พัง กิจจา ก็ ยิน คคื จึง ร่อน ธิ
 มา ลอย อยู่ เฉพาะ ภาภตร แห่ง สุครี พผู้ ทรง คคื
 จอม วานร แล้ว ขุน มาร ชาญ สมาร สือ สวาร ไป ฯ
 ๑ สวาร พระ พรหม พงษ์ ทรง ไชย ผู้ ผดุง กรุง ไกร
 มหา นคร ลงกา

๑ มา ัง สุครี พราชา น้อง ผู้ เสนหา
 และ มิตร สนิท ไมตรี

- ๑) เป็น ปีน ปกครองธานี ทรงธรรม ล้าที
 ยี่มี สาเหตุ เกทพาล
- ๑) เพราะเหตุ สีกานงคราญ ผู้ชอก เขาวมาลย์
 พระอิน มา อยู่กรุงไกร
- ๑) ส่วน ชน กระบี่ นี โฉน จึง พลอบ เจ็บใจ
 ทั่วย กิจ เจ้า รามโยคี
- ๑) ขอ เชิญ เลิก พล โยธึ กลับ สู่ ธานี
 อัน ที่ สถิต ยี่ วานร
- ๑) จง ขอย่า หวัง ว่า พลากร จะ รุก ราวณูรชณู
 ได้ ถึง ที่ ใน ลงกา
- ๑) ถึง แม้ ว่า ทวย เทวา มา ช่วย ยุทธนา
 ก็ เหลือ ที่ จะ มี ไชย ฯ

เจรจา ๑) วายุบุตร วุฒิไกร หน้าใจหาญ ได้ ฟัง
 สาร ก็ ชัดใจ เป็น พันหนัก ร้อง ว่า เหม่ อ้าย นกยักษ์
 อหังการ อัน ถ้อย คำ เจรจา ไม่น่า ฟัง มา อวด ที่ หน้า
 ที่นั่ง พระอนุชา ไม่ ยำ เกรง อาญา พระ ทรงยศ พด
 พลาททาง ชวน ของ คทผู้ ใจหาญ เหาะ ทยาน ไป จับ อสุร บกษี
 ลง มา แทข บัด พิ ทั่วย ฉับไว บัด นั้น ฯ เชิด ฯ

๑) แล้ว ของ คท ยศ ไกร ยุพราช จึง ร้อง ประกาศ
 แก่ เหล่า ทหาร ชาญ คักดา อสุรา มัน ปลอม แผลง
 จำแลง กาย ทำ อูบาย จะ มา ดู ภูการ ทัพ บัด นี้
 จับ มัน ไว้ ได้ มัน คง พวก เจ้า ทัง หลาย จง ช่วย กัน

ลง อาญามัน อย่าให้กุ่มกัณฑ์สามารถ อาจกลับไป
เล่าความให้นาย ของมันในวันนี้ ฯ

๑ เหล่าทหาร กระบี่ คีรี ยืนตี แสน ต่างคน
แล่น เข้าไป ล้อม ห้อม ยักยี้ บ้าง ตบ ตี ขบ กัด ตวัด
คน บ้าง ถอน ขน ที่ ปีก และ ภาย เป็น โกลา ฯ ติด จำ อวด ฯ

๑ ฝ่าย ศุกรเสน ยักย้า แสน เกือกร้อน เพราะ
วานร นั้น กระทำ ช้ำ ทั้ง ภาย จึง ยอบ องค์ ลง ถวาย
อภิวาทน์ พระ อมฺุชาธิราช สุริยวงษ์ ร้อง ทูล ว่า
ขอ พระองค์ ทรง พระ เมตตา อัน ตู ช้ำ เป็น ทูต มา
พุด ความ จะ ล่วง เกิน หยาบ หยาม ก็ หา ไม่ ไ้
รับ สั่ง มา อย่างไร ก็ พุด อย่าง นั้น นะ พระ เจ้า ช้ำ ฯ

๑ อมฺุชา พระ ทรง สุบรรณ อวตาร ไ้ พัง
คำ เสนา มาร ทูล วิงวอน จึง ครุส ห้าม วานร ทั้ง หลาย
ไว้ ว่า อย่า ให้ ทำ กุ่มกัณฑ์ เป็น อัน ตราย เพราะ
เขา ขยาย ข้อ ความ แต่ ตาม สั่ง ข้าง เรา จะ พัง ฎา ไม่
ตาม ใจ เรา ฝ่าย ข้าง เขา เป็น ทูต มา พุด คดี จึง
ปล่อย ให้ อสุรี พุด จน ล้น เถิด นะ ท่าน ฯ

๑ ฝ่าย อสุรี ยักยั้น แสน ปรีตา ถวาย บังคม
อมฺุชา พระ อวตาร แล้ว บิน ทยาน ขึ้น สู่นภาภาค
ลอย อยู่ ทรง หน้า สุครี วัระ ราช ฤทธิ รอดู จึง ว่า พญา
วานร ผู้ ใจ หาญ ไ้ พัง สार ของ พระ จอม อสุรี

ตัวท่านจะตอบคดีว่าอย่างไร ข้าฯ จะได้นำความไป
ทูลแจ้ง กิจจา นะท่าน ฯ

๑ โอรสพระสุริยาผู้ใจหาญ จึงตอบสาร
ว่าตัวของกูนี้ไซ้ร้ เป็นข้าพระภูวนัยจอมโกศล
ผู้ทรงธรรมล้ำล้นลยโลกา ใครมีจิตทรยศยาทุจริต
พระทรงฤทธิก็ลงอาญาแสนสาหัส เช่นพาลีจอม
กษัตริย์บรรพบุรุษ เมื่อริคคิณิกเมียบเสียบทางธรรม
แล้วมีหน้าขับกูผู้อนุชา กูเที่ยวเร้นอยู่ในป่า
หมคที่พำนัก จนได้พบพระทรงศักดิ์ผู้จักรพรรดิ
พระองค์ทรงราชย์ชัตกัทรองเมตตา จึงเสด็จสู่ภาวา
กระบี่ศรี ทรงแผลงศรต้องพาลี ม้วยชีวัน ท้าว
ทศกรรฐ์นั้นทุจริต คิณปองร้าย มาลักองค์ ไฉน
นายภควดี ไปไว้ในกรงยักษ์เป็นช้านาน บัดนี้
พระภูบาลผู้ทรงศักดิ์ ได้เสด็จกรีธาพยุหพล
จะมาประจัญเขาสูงกาอาณาจักร และสังหารพญายักษ์
ผู้อัปรี ถึงแม่จะหนีไปนอกสุริยโคจร ฤาลง
ไปซ่อนอยู่ใต้ดิน ถิ่นมราช จะพ้นศรพระระฆ
นารดนั้นหาไม่ เจ้าจงนำคำนี้ไปตอบท้าวราพณ์
เล่าแถลงแจ้งให้ทราบทุกประการ เถิดนะเจ้า ฯ

๑ ศุกรเสนเสนานาร จึงพูดแก่กระบี่ศรี ที่
ท่านตอบมาเช่นนี้แต่ภูวนัย ในภายหน้าจะเสียใจ

เป็นมันคง ราชานางคำวิหิตูให้ทีก่อน เกิดนะท่าน ฯ

๐ องคตฤทธิ รอดูแลน โกรธา จึงร้องว่า

อสุรานี้ ปองร้าย มันมุ่งหมาย มาตุพลสกลไกร

มันร่อนลอยดูได้ตั้งใจหมาย แสร้งทำ อูบายว่า

เป็นทนต์มาพูดคัก อสุรีมีเวลา มาตุหมก มี

เวลาจำ จกได้ทุกสิ่ง แม้เราพึ่ง ปล่อยให้กลับไป

ลงกา ก็จำเอาจิกไปบอกสั้น ไม่ควร จะ

ปล่อยให้มันบินไป พันทีนี้ ว่าปลางสัง พวกกระบี่

ทั้งน้อยใหญ่ ให้ฉวยไวช่วยกัน จับขั๊กษี คุกลง

แทยขัดพีที เสียยับ และให้จับ ปีกมัตริทไว้ มัน

แล้ว เช่นฆ่ากุมภคัท ให้บรรลัย พระลักษมณ์

พิเภก จะห้ามเท่าไรไม่เป็นประโยชน์ เพราะวานร

นั้นล้วนโกรธอสุรี เข้ากลุ้มรุมขั๊กษี เป็นโกลา บัคนั้น

ฯ เชิต ฯ

๐ พระหริวงษ์ ทรงศักดาเสกจ จากโรงพิธิ

เห็น กระบี่ ชูลมุนวิงวุ่นไป ภูวนัย จึง เปล่ง สุธสีหนาท

ตรีส ประภาคให้หยุดเสียบ จงท้วงกัน แล้ว ทรงธรรม

คำรัสถามข้อความไป นี้เกิดเหตุขึ้นอย่างไร เล่า

อนุชา จึงเฮฮาอ้อองถึงเพียงนี้ จนตัวพีนี้เล่าขาน

มนต์มิได้ พิเภก สุครีพ เป็นไหนไม่ห้าม ขราม

ปล่อยให้กระบี่ ทำหยายหยามอะ อะ ฉนี้ ฯ

๑ พระลักษมณ์ กับ เกษี ทูลเล่า กิจจา มี
 อสุรบัณฑิตคนหนึ่งไซ้ ใต้เวร่อน มาในปาก เวหน
 มาลอบ อยู่ตรงที่ พัก พล ริม ชลธาร บอกว่า เป็น
 ทูต มาสื่อสาร ของเจ้าลงกา ถึงสุครีพราชากระบี่ศรี
 พวงวานรโยธี มีความโกรธ ต่างแล่นโลก เข้าจับกุม
 รุมประหาร ข้าพระบาทได้ทัก ทานห้ามปรามไว้
 แต่ อสุรบัณฑิตใจ เจริญชั่ว เหล่าวานร สิ้นกลัว
 กลุ้ม รุมตี จะผลาญ อสุรบัณฑิตให้วายปราณ จึง
 เป็นเหตุให้เคือง รำคาญ ถึงผ่านเผ้า พระอาญาไม่
 พ้นเกล้าในครั้ง นี้ พระเจ้าข้า ฯ

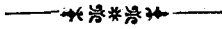
๒ ฝ่ายสุกรเสนเห็นได้ที ก็ อภิวัตน์ บังคม
 ทูล พระพระชนนารต ทรง คักคา พระองค์ เป็น พระราชา
 มหาภักดิ์ ครี ยำ รัง ชัก คติยราช ประเพณี คง ทรง
 เมตตา ปราณี ข้าพระบาท ข้ารับใช้ อสุรนารถ มา
 สื่อสาร เป็นราชทูต มาพูด การ เรื่องไมตรี ได้
 แจง คติ ตามที่ ฟัง รับ สั่ง มา จะถือโทษ โกรธ ข้า
 นี้ไฉน ถ้า แม่กล่าวให้เกิน ใช้ เป็น ความผิด ควร
 สั่ง ทหาร ผลาญ ชีวิตให้ วางวาย นี้ ดู ข้า มิได้ ขยาย
 ฤๅ แท้ มิ เต็ม พูด แต่ ทรง คง เต็ม ตาม รับ สั่ง แต่
 กระบี่ ต่าง แค้น คั่ง จะ เอา ชีวิต ขรมนารถ ขพิตร
 จ ทรง เมตตา เลิก พระเจ้าข้า ฯ

๑ พระระฆังวงษ์ ทรง คักกา แจ้ง เหตุ การณ
 จึง บรรหาร แก่ราชา พญา กระจี่ อสุรี นี้ เป็น ทูต
 ของ เจ้า ลงกา เมื่อ ได้ แดลง แจ้ง กิจจา จบ แล้ว ไชว์
 ควร ปล่อย ตัว ให้ กลับ ไป สู่ เมือง มาร นะ ท่าน ฯ

๒ ลูก พระพาย นาย ทหาร ชาญ คักกา ทูล
 ว่า เมื่อ ครั้ง ฑู ข้ำ ไป กรุง ยักษ์ พญา ราชนี ก็ ชัก ชัก
 อหังการ ให้ ลง โทษ และ ประจาร ข้ำบาท นี้ อัน
 อสุรี บักนิ คน นี้ ไชว์ บัง อาจ ใจ ปลอม แผลง จำ แลง ตน
 มา เพื่อ ฑู รี้ พล สกล ไกร ไม่ ควร ปล่อย ให้ กลับ ไป
 แจ้ง คคี่ นะ พระ เจ้า ข้ำ ฯ

๓ สมเด็จ พระ จักรี อวตาร ฟัง กำ แหง หนุ มาน
 ทูล กิจจา จึง ตรัส ว่า ขอ แต่ อย่า ฆ่า ให้ อาสัญ
 พง คุม ตัว ไว้ ให้ มี นั พินธนา จนกว่า จะ ข้ำม ถึง แคน
 ลงกา บุรี ศรี จึง ค่อย ปล่อย อสุรี กลับ คีน ไป คำ รัส
 แล้ว พระ ภูวนัย ระฆัง นารณ เสด็จ คีน เข้า โรงราช
 พิธี การ บัด นี้ นั ฯ เสมอ ฯ

ตอนที่ ๒

- ๓๓๐ ฆ่า เมื่อ องค์ พระอวตาร สถิตย์ที่แท่นโอฟาร์
 กลางโรงพระราชพิธี
- ๓๓๑ ทินกร จำรัสรัศมี ชั้นสองชาตรี
 และตกใต้สาม วารา
- ๓๓๒ นัย แต่ตั้ง พิธี มา ใต้สามเพลา
 และผลប់ เกิดอัมฤต
- ๓๓๓ ช้อง ชัก อัก อัมฤต ฤทัย พระตรีภุณย์
 เห็น สุก จะ จักรอ พัง ๑

เจรจา ๓๓๔ เสด็จจากบัลลังก์อันผ่องใส
 พระกรกุม คิลบีไชย อันสามารถ ของอาจตั้ง พญา
 ราชาสิทธิ์ เสด็จจากโรงพิธี อันโอฟาร์ ๑ พราหมณ์
 ออก ๑

๓๓๕ จึ่ง ตรัส แก่ พระ อรุณาธิปไตย อันผู้ ที่
 สมควร จะ รั้ง พลักรรรม ต้อง เป็นผู้ อยู่ในธรรม สุจริต
 จะให้ ผู้ กิจ อาธรรม นินไม่ เป็นผล การพุก ยอง อัยบุคคล
 เขียม โศก ไชรั ไม่ จับใจ กลับ เห็น เป็น เรา เซลา
 กลับ ยัง อาจ ประมาท เรา ผู้ มี สัตย์ แล เห็น ชัก ว่า
 เปลือง เวลา หา ผล มิได้ พระ สมุท ทนงใจ ไม่ ฝั้น ฝ่อน

ไม่ฟังคำวิงวอนขอขมาพลี ถือว่า คนนั้นก็มีความเร็ว
 แรง แต่คร ของพื้ก็กำแหง แรงหนัก บรรดา
 สัตว์ที่ช่อง อาไศรยในสาคร ในวันนี้จะเร่าร้อน
 แทะวายปราณ คร จะผลาญนาคนงู อันอยู่ถ้า
 จะระเบิดเปิด น้ำทะเล กว้าง ให้กระจ่างแจ่มทั่ว
 ล้นมัว มน ทั้งหอย และ มุกทุก แห่งหน หินใหญ่ น้อย
 จะยับย่นไปทั่ว กันในวันนี้ เลิก เมตตา ปราณี
 เสียดีกว่า อันพหล พลโยธาทัพ วานร จะได้
 เขี่ยขับพื้น สาคร อันพ่ายแพ้ คงข้ามไปได้แน่อย่า
 สงสัย พระสมทนั้นไซ้ไร ไม่เคยกลัว ในคราวนี้
 จะสิ้นระริ้วทั่ว ทุกฝั่ง จนกระทั่ง แแถบลงภาในคราวนี้
 กำรัส พลัง พระภูบทิโกศลราช ทรงจับ อัครนิเวศ พาก
 แผลงไป คร เป็นไฟ เรืองแรง ส่องแสง ฉับ ประหนึ่ง
 จอมเทวัน อันฤทธิวิรุต ทรงขว้าง เพชรอาวุธ อันเรือง
 เกศ สเทือนทั่ว ขอบเขตร์ ทะเลใหญ่ ประจุไฟไป
 ระคมตัมสาคร จนสรรพสัตว์เร่าร้อนทั่วทุกคน ต่าง
 ชื่นมานอนคั่น รนทั่ว สาค ทราบ. บัดนี้ ๖ เชิดฉิ่ง ๖
 ๑ เหล่าโยธา วานร ทั้งหลายทั้งนายไพร่ เห็น
 สัตว์ทะเล น้อยใหญ่ มาคั่นรน ทุก ๆ คนเห็นฉิ่ง
 มหัทธวรย์ ต่าง พิศวง และโทษย์กันต่าง ๆ นา ๆ
 ๖ ดิดจำฮวด ๖

๑ พระระฆังษ์นำถาทอดพระเนตรทั่วไป
เห็นพระสมุทนั้นไซ้ยังไม่ขึ้น มา จึง ตรัสว่า ตี แล้ว
พระสาคร เรา จะ เตือน ท้าย ลูกศร ให้ มา บัด นี้ ๑

๒ พระลักษมณ์ จึง ก้ม ภาษี แทะบาทของษั ทูล
ว่า ข้า ขอ พระองค์ ทรง งดไว้ ก่อน ขอ ภูธร คำ ริ ที่ คุ
อีก สัก ที ธรรมดา ผู้ ที่มี สติ ปัญญา ย่อม อุด ล้ำ ฟ้า
ชด โทษะ ของ คน ไว้ ได้ ขอ ภูธร ให้นิ ให้ โอกาส พระ สาคร
ให้ กระทำ ตาม ภูธร ทรง พระ ประสงค์ ขอ ออย่า เพื่อ
ทรง ลง อาญา ใน ครานี้ เลย พระ เจ้า ข้า ๑

๓ พระหริวงษ์ เรื่อง ศรี ไม่ วาย พิโรธ ตรัส ว่า
ไม่เห็น เป็น ประ โยชน์ จะ รัง รอด พระ สมุท ไม่ ชอบ ยอ ชอบ
ให้ ชู ขอ อนุชา คอย คุม ปรากฎ แล้ว ทรง ยศ
จึง เปล่ง สุรัสือ หาท ร้อง ประภาค แก่ พระ สมุท
วุฒิ ไกร เรา จะ แผลง คร ไซ้ ลง ไป ข้า เภา ให้
ปวง หวัง หน้า เขือก แท้ง สั้น เรา และ ทัพ วานรินทร์
จะ รีบ รุก ไป ตาม พัน มหาสมุท สู่ ลงกา ตัว ท่าน
อย่า คิด ว่า จะ สามารถ คุ้ม เกรง มัจฉา ชาติ สัตว์
น้ำ ทิ้ง ทลาย ให้ รอด พัน อินทราย ใน ครานี้ ๑

๔ พิเภก ประนม ก้ม ภาษี บัง คม ทูล ขอ องค์
พระนเรนทร์ ทรง พระ เมตตา แก่ บรรดา มัจฉา ชาติ

และสัตว์ทั้งหลาย อย่าให้พินาศ หนีหายไป ทั้งกัน
เลย พระเจ้าข้า ฯ

๑ พระจักรพรรดิรังสรรค์ จึง คำรัสตอบ ไป
ตัวเราไซ้ไร ไ้วอนห่อขอ โดยที ถ้วนสาม ทิวาราตรี
พิธี คึง พระสมุท จะไ้ไ้ฟงก็ หามิไ้ ถ้าขึ้นรอก
อีก ต่อไป ไ้เห็น นาน พระสาคร ก็ จะ ยิง หาดู ขึ้น
กว่าเก่า จะ เลย บังอาจ ประมาท เราว่า ยำเกรง
เรา จะ ต้อง ไ้ทำให้ ยำแยง ใน ครานี้ ว่า พลาด พระภูมิ
บพิตร นารถ ทรง จับ พระแสง พรหมาศ อ้น กำแหง
ทรง กวัก แกว่ง เช่น ปรุ ภาย แพร่ง พราย คา คุ
ประหนึ่ง สายฟ้า อ้น ฉาย ฉ่น ขณะ นั้น ก็ เกิด สำเนียง
เสียง กระทบ นาท ทั่ว ทัง พิน นภา กาศ อธิก ก้อง ทั่ว
ทัง ท้อง ทเล ดิน สนั่น แ่น่น ทั่ว ทัง แผ่น สุธา เคลื่อน
เสทือ น สท้าน มหัต จรรย ์ บรรดา ล เกิด ทั่ว ไป บัดนี้
ฯ คุก พาทย ฯ

๑ แล้ว ทอด พระเนตร ทเล ใหญ่ เห็น ป่วน บัน อ้น
คลื่น นั้น ก็ ชัก สาค ขึ้น หาด ซ่า แล้ว พระสมุท จึง
ผูก ชน มา จาก ชลธาร สพรัง พร้อม บริวาร เหล่า
นาคี พระคงคา เทวี ส่ง่า สุก พระสิณู เทพบุตร
พระยมนา พระพรหมบุตร พระโคทา วารีศรี ก็
ขึ้น มา จาก มหา นที นั้น พร้อม กัน เข้า มา กับ บังคม
คัล เทบ บาท ของ ษ บัดนี้ ไล้ ฯ

๑ ฝ่ายพระสมุทราชา จึงทูลแถลงแจ้งคดี อัน
 ชาติทั้งสี่คือ คิน น้ำ และ ลมไฟ ย่อม เป็น อยู่ ตาม
 วิสัยโลกเป็นนิത്യ จะแยกผิด ธรรมชาติ หาคำได้ไม่
 อันสาครได้หลังไหลมา ช้านาน แต่โบราณก็มีเคย
 จะแหวกช่อง ให้ใครเดินได้ตั้ง ปองหามิได้ อัน
 ข้าจะ กั้น น้ำไว้เพราะฉันทา ฤๅโทษาโมหาพยาคติ
 คง จะ ต้อง ถูก คำหั้นไม่เว้น วาย แต่ข้าบาท นี้ มุ่ง
 หมายถึง จิตร จำง จะใคร่ สอน พระคุณ พระองค์ ผู้
 ทรงธรรม ให้ข้าม มหรรณพ ประเทศ เขตนี้ไป
 ทลออกได้ จนกระทั่ง ผั่ง ลงภา นะพระเจ้าข้า ฯ

๑ พระไตรโลกราชาค่อยทรง วายพิโรธลง จึง
 คำรัส ตรัสถาม องค์ พระสาคร อันตัวเรา และวานร
 ทั้งหลายไซ้ จะ เกิดข้ามไปได้อย่างไร จง บอกวิธี
 เลิศนะ ท่าน ฯ

๑ พระสมุท ก้ม เกษียรายทูลไป ขอพระองค์
 ผู้ทรงไชยไฉ้ วานร อันนามกร ว่า นลราช นลาคกล้า
 ไอรสพระวิสุกรรมวิชาชาญ อัน วานร นี้ ชำนาญ ทุก
 สิ่งสรรพ เรียบนนวนกรรม แขนย สวรรค์ ต่อ บิดา ผู้
 สอนบุตรให้มีปัญญา แสพสามารถ นลกระยี่ น
 อกา จะ จอง ถนห เป็นทาง พระองค์ ทรง นำ พลข้าม
 ฟากไป นะพระเจ้าข้า ฯ

๑ พระหริวงษ์ทรงไชยแสนโสมนัค จึง

คำรัสว่าชอบใจแล้ว พระสมุท พวกวานร จะเร่งรุก
ทั่วทุกคน ช่วยนล กระบี่นี้ ของ ถนหนข้าม ชลธาร
แต่เรา ขอให้ตัวท่าน ช่วย ด้วย สักหน่อย จงได้ คอย
สังคั่นลมให้เจียบ สรัก และห้าม สักตัว ให้ส่งข อย่า
รบกวน อย่าให้วานรทั้งมวลได้ ความรำคาญ เลย
นะท่าน ฯ

๑ พระสมุท หน้าใจหาญบังคม ยอบ กราบทูล
คอบว่าข้า จะ ทำตาม พระบัญชา คอบห้าม ขราม
มีจนา และ สักตัวทั้งหลาย ทั้ง จะ มิให้ ถนหน ทลาย
เพราะ คั่นลม ว่าพลาง ถวายบังคม ขรมบาท
ทูลลา พระพิฆณู นารถ ออคาร พร้อม ด้วย เหล่าบริวาร
ทั้ง น้อยใหญ่ ค่อย ลของค์ จมลงไปใน สาคร
บัคนี้ ฯ ได้ ฯ

๑ พระระฆวงษ์ ทรง คร จึง มี บรรหาร แต่
นล กระบี่ ผู้ ชำนาญ ใน นวกรรม เรา จะ ให้ ทำ ถนหน
ข้าม นทีศรี ช้อชัค ช้อง อันใด มี จง ว่ามา ฯ

๑ นล กระบี่ ผู้ มี อชฌา ทูล คอบไป ข้า ขอ
อาสา พระภวนัย ตาม พระประสงค์ ของ ถนหน ไป ให้
ตรง ถึง ลงกา ข้า พระบาท ชำนาญ วิชา ของ บิตุราช
ทั้ง เต็มใจ และ สามารถ สของ พระคุณ ทรง การุญ

แก่ ตู๋ซ่า สวัสดิ์ดี นาง มันทะวี มารดร แห่ง ตู๋ซ่า
 เมื่อก่อน จะ คลอด ข้ายาท มาได้ รับ คำ พระวิศุกรรม
 ผู้ฉลาด ประสาทไว้ ให้มีบุตร เป็น คิลปี มีฝีมือ
 ชัน ล้ำๆ เชี่ยว ขำหาญ กว่า ชน ท่งผอง เป็น ที่สอง
 รอง เฉพาะ พระวิศุกรรม ใน นวกรรม ทุก สิ่ง สรรพ์ ข้ำ
 ขำหาญ แต่ ครั้น จะ ทูล พระภูบาล ถึง ความ ฉลาด
 และ ใ้ออก ความ สามารถ อีก ต่อ ไป ไชร์ จะ เปลื้อง
 เวลา มาก ไป ไม่ ควร แก่ เหตุ ขอ ทรง เกศ จง มี
 ราชโองการ ตำรัส สั่ง ทวยหาญ ทัว ทุก คน ให้
 ช่วย กัน ของ ถนอม ใน ครานี้ เถิด พระเจ้า ข้ำ ฯ

๑ พระหิริภักษ์ จักรี จึง มี ราชบัญญัติ สั่ง
 พระลักษมณ์ ขนิษฐา ผู้ ย่า ใจ ตัว น้อย ไชร์ จง กำชับ
 กำกับ การ ให้ ทวยหาญ ท่งผอง ของ ถนอม ตาม แบบ
 อย่าง วานร ผล ผู้ ตัน บัญญา ทั้ง พิเภก ราช่า จอม อสูร
 และ สุครีพ ผู้ จอม กระบี่ ชาญ สมาร จง ช่วย กัน ตู
 วานร ให้ ทำงาน ตัว เรา ตั้ง พิธี การ เหน็จ เหนือ ย นัก
 จำ จะ พัก ร่างกาย สบาย สัก ที ครั้น สั่ง เสรีฯ พระภูบาล
 ก็ ฝาย ผัน เสด็จ ขึ้น สู่อุสุวรรณ พลับพลา บัด นั้น ฯ
 เสมอ ฯ

๑ ฝ่าย สุครีพ ทูล อุนชา พระ ภูบาล พระ องค์
 ไชร์ ก็ เหน็จ เหนือ ย และ เมื่อย ล้า ชัน พิเภก ราช่า

กับข้าพเจ้า จะเปลี่ยนเวร กันคอย เฝ้า กำกับ การ
ขอ พระองค์ ประทับ สำราญร่วม พฤกษา แล้ว จึง
บัญชาว่า แก่วานรินทร์นล ให้เริ่ม การ ของ ถนน
อย่าช้าที่ ฯ

๑ นลราช กระบี่ ศรีผู้ฉลาด ยอกร อภิวัตน์
พระอนุชา แล้ว คลานคล้อย ถอย ออก มาพื่น หน้า ที่นี้
จึง จัด สิ่ง วาง งาน การ ของ ถนน แบ่ง กอง หนึ่ง ไป
ลากขน ตัน พฤกษา อีก กอง หนึ่ง ให้ ขน ฆาตม สาคกร
ทุก ๆ กอง วามร ต่าง เต็มใจ พร้อม กัน ของ ถนน
ใหญ่ เป็น โกลา ฯ ติด จำ อวด ฯ

๑ ครั้น ถึง เวลา พระอาทิตย์ จะ ตก ต่ำ ถนน
ใหญ่ นั้น ล่วง ล้า สิบสี่ โยชน์ พล กระบี่ ปราโมทย์
เช่น หนักหนา จึง ไป แจ้ง แก่ ราชฯ แห่ง กระบี่ เวลา
นี้ จวน สิ้น แสง พระ สุริยน จะ ของ ถนน ต่อ ไป เห็น ไม่
ถนัด ขอ พง ตรี สให้ โยธา ผู้ พัก งาน ไว้ เริ่ม การ
ต่อไป ใน วัน พรุ่ง นี้ เถิด นะ เจ้า ข้า ฯ

๑ พญา สุครีพ กระบี่ ศรี จึง เข้า ไป ทูล อนุชา
นเรนทร์ ทรง คักคา บัดนี้ เวลา จวน ขอ แสง พระ สุริยน
การ ของ ถนน จะ พัก ไว้ ได้ ฤฯ ยัง พระ เจ้า ข้า ฯ

๑ พระ อนุชา ได้ ทรง ฟัง จึง ตรี ส คอบ จะ งค
งาน นี้ ก็ ชอบ ด้วย อุบาย ควร ให้ พล ผ่อน ภาย สบาย

ไว้ จะมีกำลังต่อไปในวันพรุ่งนี้ นะ ท่าน ฯ

๐ พญาสุครีพ ก้มเกยี่รับบัญชา จึงออกมา
สั่งวานรทั้งน้อยใหญ่ ให้พักผ่อนถนงไว้เพียงนี้ก่อน
แล้วให้นอนตามร่มไม้ใกล้สาครินทร์ บัดนั้น ฯ วิว ฯ

ยามนี้ ๐ มาจะกล่าวขบไป ถึงท้าวเทวราช
โกสินทร์ เนาในสถานวิมานอินทร์ เทวินทร์สอด
ส่องทิพญาณ แจ้งเหตุว่า กระทบรั้วพล ของถนง
เยี่ยมใหญ่ไพศาล เพื่อให้พระนารายณ์ภูบาล ยกทัพ
สู่สถานถีนัยักษ์ บัดนี้ราตรีที่ห้า มรรคา ร้อย
โยชน์ ยืนประจักษ์ เกษมเปรม กระมล เป็นพิน นึก
จักเอาใจช่วย ค่ายไมตรี คិតพลาง แต่ง องค์ทรง
เครื่อง อร่ามเรือง หมต จดสดศรี พร้อมด้วย ทวย
เทพเทวี ลอยรี่มายังฝั่งสาคร ฯ กลม ๘ คำ ฯ

ข้า ๐ เมื่อนั้น ฝ่ายพระหริวงษ์ทรงคร ครั้น
ดาวเดือนเลื่อนลับอัมพร ภูธร พลิก พื้นต้นนิทรธา
ฯ ๒ คำ ฯ

ห่ม ๐ เสนาะเสียงเรไรไก่แก้ว แจ้ว ๆ
สำเนียงเสียงจำ มยุเรศร์อร้อง ก้องพนา สาริกา
พลอดแจ้วในแนวไพร แสงอรุณรุ่งฟ้าสง่าศรี
รัศมีเงินก่องส่องไส สุริยาเยี่ยมยอดเมรุไกร
ประไพไซแสงแข่งสุวรรณ ฯ ๔ คำ ฯ

ร้าย ○ จึงเสด็จลี้กจากบรรพชัวร์ สอดทรง
 อลงกรณ นายฉันทน์ นวย นาฏวาทกร จรจรัด ผาย
 ผืนไปประทับหน้าพลับพลา ฯ เสมอ ๒ คำ ฯ

○ พร้อม พระอนุชาทรงศร และพลนิกร
 แก้วกล้า จึงมีพระราชบัญชา ตามพญา
 นลราช ภาไชย อันว่า มรรคาข้ามสมุทร ทำถึง
 ที่สุกฤาไนย แม้ว่าจะยกพลไกร ข้ามตลอด
 รอคได้ จงว่ามา ฯ ๔ คำ ฯ

○ บัดนั้น นลราชบังคม ก้มเกล้า ทูลว่า
 ดนนมहिมา ไต่ของข้ามมหาทวี ทางยาวร้อย
 โยชน์ เสร็จสรรพ กองทัพเดินไปได้ถึงที่ มิได้
 ไคลง คลอน สิ้นมันต์ ๕ เจริญ พระภูมิเสด็จไป
 ฯ ๔ คำ ฯ

○ เมื่อ นั้น สุครีพ ราชาหาข่าวไม่ ทูลว่า
 ขอ พระภูมีย์ จง กริธาทัพไชยในวันนี้ ขอ พระ
 องค์ ชน ทรง พาทา หनुมาน พญา กระบี่ ศรี ขอให้
 พระ อนุชาธิปคี ชน ทรง ข่า.กระบี่ องคท ทั้ง สอง
 กระบี่ แก้ว กล้า จะ ชน ชื่อ ภาซา ปรากฏ ก็กว่า
 พิไชย ราชรถ ทรง ยศ จ ทรง พระ เมตตา ฯ ๖ คำ ฯ

○ เมื่อ นั้น ฝ่าย พญา พิเภก ยักษา นบพระ
 นเรนสูร ทูล กิจจา คู้ ข้ำได้ กราย ทูลไว้ ถ้า แม้ว่า

ถึงเวลา ที่จะยกโยธาทัพใหญ่ ๓๓ จะ นำทัพ
ไชย ไปแทยลงกาธานี บัดนี้ข้าขอ นำพล ข้าม
ถนสนั้ แคนยักษี ให้เกียรติปรากฏครั้งนี้ ทิว
ทั้งชาติที่ยืนนาน ๑ ๒ คำ ๑

๑ เมื่อ นั้น พระหวิรัชศักดิ์กา ถลา หาดู
ทรง อนุญาต ลั้น ทุก ประการ ตามใจขุนมาร และ
วานร จึงเสด็จลง จาก บัลลังก์รัตน์ งาม ถนัด ทั้ง
พญาไกรสร ชวน พระอนุชา ฤทธิรอน ๒๓ จาก
สุวรรณพลับพลา ๑ เสด็จข้าม สมุท แล้ว กราว นอก
๔ คำ ๑

๑ งามทรงองค์ระฆุราชา อารณรัตน์นา
ประเสริฐ เลิศล้ำ อ้าไฟ

๑ ทรงบำ วายบุตร์ วุฒิไกร เอก อชฌาโครย
ละลือ ลอย ละลิว ทิว ลม

๑ งามองค์ พระลักษมณ์ศักดิ์อุคม แสนสง่า น่าชม
คู่สม กับ พระหวิวงษ์

๑ ทรงบำ องคท ยศยง เขียวชาวนุชิตนรงค์
ละลือ ทั้ง วายพา จร

๑ พิภพเรืออชิต ฤทธิรอน นำทัพ วานร
พร้อม จิตร ทั่วยสี่ เสนา

๑ สุกวิ พวานร ราชา กำกับ โยธา
ทัพ หลวงให้ข้าม วารี

๐ ครั้นได้ฤกษ์งามยามดี ให้ยกโยธี

เดินข้ามเข้า แคว้นแดนมาร ๑ เชิต ๑

ร้าย ๐ เมื่อนั้น ฝ่ายท้าวมัชฌวา มหาศาล
เห็นทัพ องค์ พระ ขวตาร เดินผ่านข้าม มหาวารี
อินท้าว ทศภักตร์ ยักษา อหังการ หนังกั๊กก็ คีรี จะ
วาย ชีวา ใน ครานี้ ทวยศร พระจักรี เรื่อง คักกาคา จึง
ตรัสสั่ง ทวยเทพ เทวี ให้ไปรย มาลี ขยุบผา เพื่อ
สำแดง ฤทธิ ปริศนา ให้เรไร่า ฟ้อน รำระบำ บรรพ์ ๑

๒ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น ฝ่าย ทวยเทพ บุตรี นาง สวรรค์
ยอกร ประนมบังคม คัล เกษม สันต์ สุนทุกุ ทุกุ คน ๑

๓ คำ ๑

พระทอง ๐ จึง จัประบำ รำร่าย กรีกถ กราย
ราย ล่อง เวหน ผลัน คัน เตียน เวียนวน ไชว่คว่า
นฤมลไปมา เทพบุตร รวย รุกข์ เบื้อง ซ้าย อัคร
ย่อนย้ายไป เบื้อง ขวา เรไร่า ทำ ล้อ ไนยนา ซ้ำ
เลื่อง หาง ตา ขวนชม เทพบุตร เข้า เวียง เคียง เกล้า
อัคร ย่อนเข้า ยัว สุม เทวา ตาม ตึก ชิด ชม รื่น
รมย์ทั่ว พน ภาลัย ๑ เพลง ๒ คำ ๑

จบ ชุด จองถนน

